

Sygn. akt: I C 156/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marek Makowczenko
Protokolant:	sekretarka Oksana Bida

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2021 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko (...) K.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

1. Powództwo oddała.
2. Koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

SSR Marek Makowczenko

I C 156/19

UZASADNIENIE

Powód J. W. po ostatecznym sprecyzowaniu żądania pozwu - domagał się zobowiązania pozwanej (...) K. w trybie art. 64 k.c. w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków do złożenia oświadczenia woli zawarcia z powodem umowy odpłatnego przekazania na rzecz (...) K. instalacji wodociągowej wraz z urządzeniami kanalizacyjnymi usytuowanymi na stanowiącej własność (...) K. nieruchomości o nr geodezyjnym 259 - aż do pierwszej studzienki na nieruchomości o numerze 258/3 położonej w K. przy ul. (...) (działka nr (...)) według załączonego do pozwu projektu budowlanego za wynagrodzeniem w kwocie 9.254,53 zł stanowiącym zwrot kosztów pobudowania przedmiotowej instalacji wodociągowej. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych

Pozwana (...) K. w odpowiedzi na pozew domagała się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów procesu. Pozwana wskazała, że przedmiotem żądania określonego w 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków są wyłącznie urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne, nie zaś przyłącza wodociągowe i przyłącza kanalizacyjne, które powinny zostać wybudowane i sfinansowane przez osobę ubiegającą się o przyłączenie nieruchomości do sieci. Zdaniem pozwanej w realiach niniejszej sprawy doszło do wybudowania przyłącza, nie zaś urządzenia wodociągowego.

Sąd ustalił, co następuje:

J. W. jest właścicielem nieruchomości o nr ewidencyjnym (...)położonej w K., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...).

(dowód: wydruk z teleinformatycznego systemu ksiąg wieczystych – k. 12-13)

W dniu 8 czerwca 2010 r. Wójt Gminy K. wydał decyzję nr (...) na podstawie, której ustalił warunki zabudowy na działce należącej do powoda - dla inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego jednorodzinnego oraz budynku gospodarczego wraz z projektowaną infrastrukturą techniczną.

(dowód: decyzja nr (...) o warunkach zabudowy – k. 16-17)

Powód został poinformowany przez Wójta Gminy K., iż Gmina nie posiada środków finansowych na wykonanie przyłącza wodociągowego do działki powoda - wobec czego powód będzie musiał dokonać na własny koszt podłączenia nieruchomości do sieci wodociągowej gminy.

(dowód: zeznania powoda – k. 91-91v, zeznania pozwanego- k.92-92v)

W dniu 3 kwietnia 2018 r. powód złożył wniosek o wydanie warunków technicznych przyłączenia przedmiotowej nieruchomości do gminnej sieci wodociągowej. W niniejszym wniosku powód wskazał, że przyłącza zamierza wykonać w terminie do 2020 r.

(dowód: wniosek o wykonanie przyłącza do gminnej sieci wodociągowej – k.146)

W dniu 9 kwietnia 2018 r. Wójt Gminy K. wydał warunki techniczne wykonania przyłącza wodociągowego do działki o numerze ewidencyjnym (...) należącej do powoda - na podstawie, których została wyrażona zgoda na wykonanie przyłącza wodociągowego na własny koszt inwestora.

(dowód: warunki techniczne wykonania przyłącza wodociągowego do działki o nr ewidencyjnym 258/3 położonej w obrębie K.- k. 26-26v)

Powód znając stanowisko pozwanej zlecił wykonanie projektu budowlanego przyłącza wodociągowego do należącej do niego nieruchomości. Projekt przyłącza wodociągowego został wykonany przez inż. J. M.. Następnie w dniu 19 kwietnia 2018 r. projekt został uzgodniony z przedstawicielem pozwanej - na projekcie graficznym akceptację potwierdził A. P. (1) pracownik gminy K..

(dowód: projekt budowlany przyłącza wodociągowego- k. 24-44, zeznania świadka A. P.- k. 84-84v)

Powód wykonał na własny koszt przyłącze wodociągowe do swojej nieruchomości. Wykonawcą przyłącza wodociągowego była Spółdzielnia Produkcyjno-Handlowo-Usługowa (...) w K., zaś łączny koszt wykonania przyłącza wyniósł 13.000,01 zł

(dowód: faktura VAT za wykonanie przyłącza do działki nr (...) – k. 79, zeznania powoda - k. 91-91v)

W dniu 25 czerwca 2018 r. dokonano protokolarnego odbioru przyłącza wodociągowego. W odbiorze udział wzięli: inwestor (powód), przedstawiciel wykonawcy oraz przedstawiciel (...) K.. W niniejszym protokole odbioru wskazano między innymi, iż przedmiotowe przyłącze pozostaje własnością inwestora J. W.

(dowód: protokół z technicznego odbioru przyłączy spisany w dniu 25.06.2018 r. – k. 78-78v)

Powód dwukrotnie zwracał się do (...) K. o zawarcie odpłatnego przyjęcia przez gminę instalacji wodociągowej wraz z urządzeniami kanalizacyjnymi w trybie artykułu 31 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Pozwana dwukrotnie odmówiła zawarcie takiej umowy.

(dowód: pismo pozwanej z dnia 4 lipca sierpnia 2018 r. – k. 21, pismo pozwanej z dnia 16 sierpnia 2018 r. –k. 14)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych dowodów z dokumentów oraz zeznań świadków A. P. (1) oraz T. J., których wiarygodność nie była kwestionowana oraz przesłuchania stron.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przyjmuje się, że podstawą roszczenia o zobowiązanie do odpłatnego przeniesienia własności urządzeń wodociągowych lub kanalizacyjnych stanowi - od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw - jest art. 49 § 2 k.c., nie zaś wskazany w pozwie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. akt III CZP 26/11). Zgodnie z art. 49 § 2 k.c. osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń służących do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz innych urządzeń podobnych, i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci, nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba że w umowie strony postanowiły inaczej.

W realiach niniejszej sprawy najważniejszym zagadnieniem okazało się określenie, czy odcinek instalacji wodociągowej wybudowany ze środków powoda stanowi urządzenie w rozumieniu art. 49 § 1 k.c. czy też przyłącze wodociągowe opisane w art. 2 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Rozstrzygnięcie powyższego zagadnienia miało kluczowe znaczenie, ponieważ zgodnie z art. 15 ust. 2 ww. ustawy, realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci. W związku z powyższym w orzecznictwie wskazuje się, że skoro koszty przyłączenia nieruchomości do sieci obciążają osobę ubiegającą się o przyłączenie do sieci, to nawet jeżeli w wyniku „realizacji budowy przyłącza” dojdzie do zespolenia przyłącza z istniejącą siecią i przekształcenia przyłącza w element sieci, osobie takiej nie będzie przysługiwało roszczenie z art. 49 § 2 k.c. Roszczenie o odpłatne przejęcie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych nie obejmuje przyłączy (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2016 r., sygn.. akt III CSK 137/15). Dlatego uprawnione jest założenie, zgodnie z którym art. 15 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu wyłącza możliwość skorzystania z roszczenia na podstawie art. 49 § 2 k.c.

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy, gmina przejmuje także urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne wskazane w art. 31 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. W myśl tego przepisu osoby, które wybudowały z własnych środków urządzenia wodociągowe i urządzenia kanalizacyjne, mogą je przekazywać odpłatnie gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu na warunkach uzgodnionych w umowie. Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków urządzenia wodociągowe obejmują ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studnie publiczne, urządzenia służące do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe oraz urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Przepis art. 31 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków jednoznacznie rozstrzyga o możliwości przekazania istniejących urządzeń gminie lub przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, niezależnie od daty ich wybudowania i sposobu korzystania przed przekazaniem. Celem tego przepisu jest uregulowanie stosunków własnościowych i finansowych. Każdy kto wybudował wskazane w art. 31 ww. ustawy urządzenia może korzystać z uprawnienia do ich przekazania, a gmina lub przedsiębiorstwo mogą odmówić przejęcia tego urządzenia tylko, wówczas gdy nie odpowiada ono właściwym parametrom technicznym określonym w odrębnych przepisach.

Inaczej uregulowana została kwestia własności przyłączy wodociągowo-kanalizacyjnych, budowa których jest obowiązkiem osoby ubiegającej się o przyłączenie do sieci. Użyte w ustawie określenie przyłącze wodociągowe oznacza - stosownie do art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków - odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w

nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym. Z uwagi na rozbieżności w interpretacji powyższego pojęcia- definicja przyłącza stała się przedmiotem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2017 r. wydanej w sprawie o sygn. akt III SZP 2/16. W uchwale tej wskazano, iż przyłączem wodociągowym w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków jest przewód łączący sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług na całej swojej długości. Z uzasadnienie ww. uchwały wynika, że skoro w ustawowej definicji przyłącza wodociągowego nie występuje pojęcie granicy nieruchomości, to granica ta nie ma żadnego znaczenia przy wyznaczaniu tego odcinka. Co za tym idzie- nie ma wątpliwości, że jest to przewód łączący na całej swej długości sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją w nieruchomości odbiorcy usług na odcinku od sieci wodociągowej do punktu za zaworem za wodomierzem głównym tej wewnętrznej instalacji wodociągowej, także poza granicami tej nieruchomości. W świetle ww. uchwały - instalacja wybudowana przez powoda stanowi przyłącze wodociągowe.

Treść art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków stanowi, że realizację budowy przyłączy do sieci oraz studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego urządzenia pomiarowego zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci. Odbiorca usług odpowiada także za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych instalacji oraz przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych. Wobec powyższego wskazać należy, że przyłącze wodociągowe i kanalizacyjne wybudowane ze środków własnych, przez osobę ubiegającą się o przyłączenie do sieci, stanowi własność tej osoby, chyba że umowa zawiera inne postanowienia w tym przedmiocie. Co za tym idzie odpłatne przejęcie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych przekazywanych, nie obejmuje przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych wskazanych w art. 2 pkt 5 i 6 ustawy, stanowiących własność osoby, która poniosła koszty ich budowy (vide wyrok Sądu Najwyższego z 2 lipca 2004 r. sygn. akt II CK-420/03).

W przedmiotowej sprawie powód wykazał, iż wybudował z własnych środków wyłącznie przyłącze wodociągowe, czyli zgodnie z treścią uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2017 r. wydanej w sprawie o sygn. akt III SZP 2/16 przewód łączący sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy usług na całej swojej długości. Sąd uznał, że żądanie powoda należało oddalić, z uwagi na art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, albowiem w myśl tego uregulowania, koszty budowy przyłącza pokrywa osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci.

W tej sytuacji nie zachodziła potrzeba ustalania, czy istniały inne przesłanki roszczenia z art. 49 § 2 k.c. tj. czy pozwana gmina jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 43¹ k.c. oraz czy podłączenie wykonanych przez powoda instalacji z siecią wodociągową (...)K. może być traktowane jako przyłączenie do sieci wchodzącej w skład przedsiębiorstwa prowadzonego przez pozwaną.

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c., znosząc wzajemnie pomiędzy stronami koszty postępowania. Sąd uznał, iż koszty postępowania winny zostać wzajemnie zniesione - decyzja o tym, czy koszty winny być wzajemnie zniesione czy stosunkowo rozdzielone powinna być bowiem oparta na zasadzie słuszności. Wzajemne zniesienie kosztów procesu między stronami jest słuszne wówczas, gdy obie strony są w takim samym lub zbliżonym stopniu przegrywającym i wygrywającym, czego ocena nie zależy tylko od kalkulacji kwot, jakich poszczególne strony dochodziły, lecz również rodzaju podniesionych przez nie zarzutów. O zastosowaniu zasady wzajemnego zniesienia kosztów procesu decyduje kryterium słusznościowego rozłożenia obowiązku ponoszenia tych kosztów, nie jest natomiast bezwzględnie wymagane dokładne wyliczenie stosunku wygranej do przegranej (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 2 lipca 2020 r., sygn. akt V ACa 554/19). Należy wskazać, że kwestie związane z definicją przyłącza wodociągowego budzą szereg wątpliwości interpretacyjnych. Szczególne problemy powstają odnośnie do statusu prawnego przyłączy oraz kwestii ich własności. Zdaniem Sądu, powód wnosząc powództwo miał i uzasadnione podstawy do uznania, że dochodzone pozwem roszczenie faktycznie mu przysługuje

Powyższe okoliczności uzasadniają zastosowanie w sprawie art. 100 k.p.c. i zniesieniu kosztów postępowania pomiędzy stronami, o czym orzeczono w pkt 2 wyroku.

SSR Marek Makowczenko